

Pr. Urve Palo
Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Harju 11
15072 Tallinn

R-119/22.09.2017

Koopia: alo.ivask@eas.ee

Eesti ettevõtete tootearenduse ja ekspordi arendamise muudatusettepanekud

Lugupeetud Urve Palo,

Seoses 21.10 EAS-s toimunud messide ühiskülastuste arutelu koosolekuga, pöördume taas Teie poole seoses teemaga, mis on oluline ettevõtete tootearendusele ja ekspordile kaasaaitamisel.

Seoses otsusega, et alates sellest aastast on messi ühiskülastuste korraldamine ja rahastamine delegeeritud meile arusaamatutel põhjustel maakondlikele arenduskeskustele (edaspidi MAK), veendusime, et kõik messikülastuste ettevalmistused ei ole toimunud korrektselt ega Eesti ettevõtjate jaoks parimat tulemust silmas pidades.

Pöörasime juba varem tähelepanu sellele, et kahetsusväärset ei pidanud EAS eelmisel aastal vajalikuks küsida sellise toetustegevuse delegeerimisel MAK-dele tagasisidet/arvamusi sellel teemal oma põhilistelt koostööpartneritelt – ettevõtlusorganisatsioonidelt.

Välimeesside ja –näituste ühiskülastused on ettevõtete poolt, eriti kes toodavad lõpp- ja pooltooteid, üheks endiselt enim soovitud ühistegevusteks, peale kontaktreiside ja messide ühisstende.

Ka ettevõtlusorganisatsioonide juhtidena peame sellist toetusvõimalust oluliseks lähtuvalt järgmistest aspektidest:

1. Uute tehnoloogiate, seadmete messid, kus samal ajal toimuvad ka seminarid, kust ettevõtted saavad uusi ideid, mõtteid, kuulevad uutest suundadest nimetatud valdkondades;
2. Uute materjalide, toorainete messid, kus samal ajal jällegi toimuvad teemakohased seminarid;
3. Messikülastuste raames saavad osalejad leida võimalikke uusi koostöö (ekspordi)partnereid (sest need on messidel reeglina kohal), kohtuda olemasolevate partneritega (sest ka nemad on reeglina messidel kohal) ja nii sõlmida kas uusi lepinguid või tugevdada olemasolevaid;
4. Erialased messid, kust hangitakse uusi ideid tootearenduseks ja/või olemasolevate arendamiseks ja täiustamiseks, uusi kontakte võimalikuks koostööks ning tugevdatakse olemasolevaid.

Leiame, et taolise toetusmeetme võimaldamisel peaks olema võimalus messide ühiskülastuste korraldamiseks ka ettevõtlusorganisatsioonidel, kellega koostööd aastaid tehakse. Vajadus ja huvi messikülastuste organiseerimise osas liitunud peaks olema hästi teada.

Peame oluliseks sektoriüleste messide ühiskülastusi, mis selgitatakse välja erialaliidu poolt vastava küsitluse alusel ettevõtjate tagasisidena. Nii garanteeritakse ka reaalne positiivne tulemus.

Aastaid on MKM-s peetud prioriteediks ettevõtjate vahelise koostöö arendamist. Teatud valdkonna ettevõtjate (nt toiduainetööstus, tekstiili- ja mööblitööstus, plastitööstus, ehitusmaterjalide tootmise sektor jts) välismesside ja –näituste ühiskülastuste toetamine aitaks kindlasti ka seda eesmärki täita.

Lisaks toome välja haldussuutlikkuse argumendi. Ettevõtluse toetamise rakendusasutus on nimelt MKM-i haldusalas olev EAS, mitte MAK-d, millel on kohaliku kogukonna tasandist lähtuvalt teine missioon ja eesmärk ning kirju omanike/asutajate struktuur.

Kui MKM soovib sihipärast ja mõjusat ettevõtluspolitiika meetmestikku (kahaneva ressursi tingimustes), on mõistlik hallata meedet EAS-s.

Eeltoodu alusel teeme ettepaneku leida võimalus ning lisada eksporti toetatavate tegevuste hulka välismesside ja –näituste ühiskülastamise organiseerijatena ka ettevõtlusorganisatsioonid (jätkusuutliku tegevusega ja ettevõtjatest liikmeskonnaga mittetulundusühendused), kes omavad sektoriülest infot ja pikaajalisi kogemusi nii messide korraldajatena kui messikülastuste organiseerijatena. Sobilikuks finantseerimise määraks peame min 50% toetust ning 50% omafinantseeringut tehtud abikõlblikest kuludest. Ehk - taotlejaks võiks vastava toetuse puhul olla ka mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kantud ettevõtlust edendav MTÜ või SA.

Peame vajalikuks rõhutada asjaolu, et praeguse mudeli puhul, kus messikülastuste organiseerijad on maakondlikud arenduskeskused, võib reaalsete kasusaajate arv olla äärmiselt madal (et mitte öelda olematu), sest piirkondlikult on erinevates valdkondades tegutsevad ettevõtteid Eesti mastaabis suhteliselt vähe.

Peame oluliseks, et messikülastused toimuksid sektoriüleselt ja ka EAS peaks seisma kõigi valdkonna ettevõtetele võrdsete võimaluste loomise eest ning selleks on oluline ja igati loogiline anda korraldamise võimalus ettevõtlusorganisatsioonidele, kus on sektori vajadused teada ja kuhu reeglina on koondunud sektorites tegutsevad tahtejõulisemad, ekspordivõimekamad ning jätkusuutlikumad ettevõtted, kes annavad olulise osa sektorite käivetest ja töökohtadest. Meie andmetel on suur osa erialaliitudest sarnast arvamust avaldanud ka EAS-le just äsja tagasisidet andes.

Loodame, et meie ettepanek leiab arvestamist ning peate võimalikuks ja vajalikuks messikülastuste tänast korraldust muuta. Samuti loodame, et edaspidi toimuks niivõrd olulise tähtsusega muudatuste analüüsimine eelneva sisulise dialoogi vormis ja arvestades enam ettevõtjate ettepanekutega enne muudatuse kehtestamist või lõpliku versiooni kinnitamist. Oleme seisukohal, et ettevõtjate ekspordivõimekuse arendamine vajab igakülgset toetust. Abi vajavad nii suured ja juba olulise mahuga ekspordivad ettevõtted kui ka keskmistele ja väikeettevõtetele suunatud tegevused ning seejuures eriti ühistegevused ning nende soodustamine ja toetamine.

Lugupidamisega,

Mait Palts
Eesti Kaubandus – Tööstuskoja peadirektor

Sirje Potisepp
Eesti Toiduainetööstuse Liidu juhataja

Hallar Meybaum
Eesti Keemiatööstuse Liidu tegevjuht

Triin Ploompuu
Eesti Masinatööstuse Liidu tegevjuht

Herkki Kitsing
Eesti Mööblitootjate Liidu tegevdirektor

Enno Rebane
Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liidu tegevjuht

Ruta Rannala
Eesti Rõiva- ja Tekstiilitööstuse Liidu tegevjuht

Pilleriin Laanemets
Eesti Plastitööstuse Liidu tegevjuht

Arno Kolk
Eesti Elektroonikatööstuse Liidu tegevjuht